

Ivan Hlinka: Mám rád zlobivé děti

31. ledna 2002

Litvínov - Už jsou to čtyři roky, co miliony lidí prožívaly zlatou hokejovou horečku při olympiádě v Naganu. Mezi hlavní hrdiny tehdy patřil šedovlasý muž ze střídačky, trenér Ivan Hlinka. Viděli jsme ho v televizi nervózně pochodovat, drželi mu palce a byli na něj hrdí. Teď přišel čas obhajoby a Ivan Hlinka jako generální manažer bude za pár dní zase u toho. Jak to všechno dopadne? A nejen o tom vypráví Hlinka v rozsáhlém rozhovoru pro Magazín MF DNES.

Mohou Češi říci, že jedou do Salt Lake City vyhrát?

V Americe říká patnáct mužstev, že jdou vyhrát Stanley Cup. Ale polovina jich lže. Nemají na to a jenom blafují. Je to stejné, jako kdyby do Salt Lake City přijeli Bělorusové a hlásali: My to tady vyhrájeme! Říkat to může každý.

A my jedeme opravdu vyhrát?

My jo. My to jedeme vyhrát a můžeme to i říkat! My nebudeme blafovat. Aspoň doufám.

Proč doufáte?

Protože budeme dobří. Máme obrovsky silnou generaci hráčů. Je jim ideálních dvacet devět třicet let, to člověk ještě není starý, aby ztrácel kondici, a zároveň je zkušený.

Pokud ovšem přijde neúspěch, zklamání doma bude obrovské.

Lidé všude na světě se rádi smějí, a když nebudeme první, může to být smutné. Ale musíme se naučit taky trošku prohrávat. Tím nechci nikoho v republice připravovat na nějaký debakl. Nechci předpovídat, že Češi budou smutní.

S reprezentací jste vyhrál, co se dá - mistrovství světa i olympiádu. Na olympijských hrách jste byl dvakrát jako hráč a třikrát jako trenér. Nebylo by lepší přenechat starosti jiným a dívat se doma na televizi?

Pamatuju olympiády, kdy by to bylo lepší doma na gauči než na střídačce (smích). Třeba takový Lillehammer... Ale na olympiádu se čeká čtyři roky. Když na něco musíte tak dlouho čekat, musíte se pak těšit. Je taky napínavější než třeba mistrovství světa, je to větší krok do neznáma. Abych dal přednost televizi, tak to jedině až budu v domově důchodců.

MÁM RÁD ZLOBIVÉ DĚTI

Jako generální manažer jste se podílel na výběru hráčů. Která vlastnost hokejistu téměř jistě vyloučí z nominace na olympiádu?

Každý trenér to vidí jinak. Někdo nesnáší pozdní příchody, někdo kecání do trénování...

Co nesedí vám?

Líné, leklé ryby. Hokej je moc nebaví. Všechno plní, poslouchají na slovo, ale když pak skončí turnaj, tak zjistím, že neudělali nic mimořádného. Typ posera, když to řeknu škaredě.

O vás je známo, že máte raději zlobivé děti...

Ale pozor! Zlobivé dítě není to, které se v patnácti vykašle na mámu a tátu, myslí si, že všechno umí, všechno zná, v sedmnácti si začne píchat nějaké jedy a v devatenácti neví, co

se životem. Já myslím pravý opak. Zlobivé dítě třeba baví dějepis. Takže může být vzdělanější než učitel a nebojí se s ním diskutovat, když říká nesmysly. No a když ten učitel není chytrý, tak takové dítě nemá rád, nechce ho mít, protože se mu do všeho hrabe a motá. Tak vezme žákovskou knížku a napíše: Je drzý, odmlouvá. Zlobivé dítě je drzé, je pořád vidět a je schopné něčeho výjimečného. Takové děti v týmu potřebuju.

Třeba Jágr takový byl?

Myslím, že ten určitě. Nebo Vláďa Růžička...

...a před lety také Ivan Hlinka.

Asi jo. Tvrdím, že konfrontace přináší pokrok. Kdyby všichni poslouchali na slovo svého tátu a neměli vlastní názor, tak táta umře, ale nastoupí za něj tentýž táta - bude úplně stejný. To by svět dopředu nešel. V hokeji to platí také. Když Hlinka před pětadvaceti lety hrál, tak byl přesvědčen, že takhle to musí fungovat. Omyl! Trenér, který si myslí, že co bylo za něj, musí fungovat i teď, je blb! Hlinka už nemůže znát pocit dnešního hráče, protože hokej je daleko rychlejší, tvrdší, důraznější.

Vy jste plánoval už během kariéry, že budete trenérem?

Já se na to hrozně těšil! V pětatřiceti jsem měl pocit, že všechno vím a všechno znám. Dokonce jsem si všechno psal, abych věděl, čemu se mám jako trenér vyhnout.

Co jste si třeba poznamenal?

Jsou třeba trenéři, kteří řeknou: Já jsem včera vyhrál. Ale za týden řekne: My jsme prohráli.

Takže trenér vyhrával, ale prohrávali všichni.

Přesně tak. To nesmí trenér nikdy vyslovit! Ani neúmyslně. To mě jako hráče strašně vytáčelo, a tak jsem se zařekl, že si třeba na tohle musím jako trenér dát pozor. Ale asi jsem si nenapsal všechno. Trénoval jsem první rok, měli jsme dva brankáře, Kapouna a Hrabáka. A já jsem před zápasem říkal: Tak dneska začne Kapoun. Asi za tři měsíce za mnou přišel a říkal: Ježišmarjá, neříkej, že začne Kapoun. Když řekneš začne, tak to vypadá, že Hrabák mě půjde střídat! A přitom já to říkal mimoděk!

Když jste měl jasno, že chcete trénovat, proč jste šel na vysokou školu?

Protože jsem nechtěl na vojnu! Když se řeklo slovo vojna, měl jsem mžitky před očima.

Ale stejně jste tam skončil...

Jen na pět měsíců, v Trenčíně. Ale pamatuju si na přijímač v Kašperských Horách.

Zažil jste nějakou šikanu?

Byl tam jeden takovej blázen, co se o něco pokoušel, ale brzo skončil.

Skončil?

Zkoušel to na mě jeden desátník. Když nám dali výstroj, udělal jsem si v té plechové skřínce snad svůj první komínek v životě. Pak jsem šel na záchod a když jsem se vrátil, bylo všechno vyházené na zemi. Ptal jsem se, kterej idiot to udělal, a on mě začal poučovat. Jenže v tu

chvíli někdo přiběhl a ptá se: Je tady vojín Hlinka? Chce s tebou mluvit velitel a pokecat si o hokeji! Tak jsem tomu desátníkovi řekl: Hele, ty darebáku, než se vrátím, tak to tam bude zpátky, nebo budeš mít problémy, že jsi to neviděl! A byl klid.

MALÁ ČESKÁ KORUPCE

Rok a půl jste teď pracoval jako trenér v Pittsburghu. Změnila vás nějak americká zkušenost?

Asi jsem moc starý, abych Ameriku úplně pochopil. Mladším lidem musí vyhovovat víc.

V čem?

Nechci používat otřepané fráze, ale myslím, že ve volnosti. Jenomže pozor: člověk je tam opravdu volný jen tehdy, když respektuje nějaká pravidla. A tam se opravdu musí respektovat!

Kdežto tady se tak úplně nemusí...

My žijeme v takové každodenní korupci. Nemyslím tím tu opravdovou, kde se točí velké peníze, ale malou, jakoby neškodnou. Každý někoho korumpuje a nechává se korumpovat. Pořád je to něco za něco. V Americe jim nedělá žádný problém změnit místo, klidně jeden rok pracují na západním pobřeží a druhý rok se odstěhují na východní. Můžete tam být populární, ale to neznamena, že byste měl nějaké výhody.

Byl jste tam hodně populární?

Z televize lidi znají víc trenéra. Hráči mají helmy a není jim vidět do obličeje. Hodně mě na ulici poznávali.

A výhody?

Žádné. Tam se dodržuje zákon.

A co je podle vás lepší?

Když to funguje, jak má. Problém není v systému, ale v jeho dodržování. Samozřejmě, že já v tom tady vyrostl. Třeba včera mi prasklo u ledničky sklo. Tak jsem si šel nechat uříznout jiné a paní v té provozovně mi řekla jenom: Tak si přijďte ve tři hodiny, pane Hlinko. Nevím, jestli ostatním to uřežou za týden nebo za tři dny, ale asi neřežou všem stejně. Možná mi měla říct: Dobře, bude to do tří hodin, ale bude to dvakrát dražší! A nemám ani lísteček! Je to blbost, ale to je třeba ten rozdíl. Samozřejmě, že mě to takhle vyhovuje. Já chci vždycky všechno rychle. Víte, jak lidí ubíjí, když si jdou přihlásit auto a musí někde půl dne čekat. Já to nikdy nedělal. Musím se k tomu přiznat. Člověk do toho systému zapadne. Někdo víc, někdo míň.

Kdybyste měl malého syna, poslal byste ho do Ameriky na zkušenou?

Ano. Je dobré ochutnat obojí. V Americe jsou všichni hrozně specializovaní. Český kluk má ze školy větší obecný přehled, jakoby rozumí všemu. Američan rozumí jenom svému oboru. A děti potom nejsou samostatné. Rodiče je všude vozí. Když jde holka do kroužku pletení,

tak ji musíte ve tři přivést a ve čtyři zase vyzvednout. Já jsem jako kluk v Litvínově přišel ze školy, práskli jsme s taškami a mydlili fotbal. Dneska přijdou děti ze školy a pustí si počítač.

Co je podle vás lepší: vědět o všem něco, nebo o jednom oboru všechno?

Lepší je všeobecný rozhled, protože život je potom hezčí. Z ekonomického hlediska je ovšem lepší ten americký způsob. Ale jde o to, jestli ten milionář vůbec ví, o co přichází. Že existuje taky něco jiného.

LÁKALI MĚ DO POLITIKY

Sledujete politiku?

Ano, docela dost. Bohužel si myslím, že do ní šlo hodně lidí především ze zjištěných důvodů, a ne kvůli přesvědčení. Politiku ve vyspělých demokraciích dělají lidé, kteří vědí, že dvě auta nemůžou uřídit a v pěti barácích najednou taky bydlet nestihnou. Ale chtějí něco udělat nebo něco změnit. U nás se do politiky často chodí právě kvůli těm dvěma autům.

Vážně si myslíte, že ve vyspělých zemích nemají skandály? Že to není stejné?

Myslím, že ne. Tam majitelé nebo zástupci velkých průmyslových firem zcela přirozeně ovlivňují politiku. Kdežto u nás politik rozhoduje o tom, kdo bude tyhle velké fabriky řídit. A protože jde o místo s velkým vlivem, tak nejsou podle mě zadarmo. Neříkám, že to tak je u všech, ale korupce v tomhle určitě existuje.

Lákala vás některá strana?

Ano, do komunální politiky.

Bylo to zleva, nebo zprava?

Právě že ani tak, ani onak. Byli to nezávislí, což já v politice neuznávám. Strana musí být čitelná.

Kdybyste měl vstoupit dnes do nějaké strany, vybral byste si?

Trochu se znám s Václavem Klausem. Ne ve všem s ním souhlasím, ale je mi sympatický.

Čím?

Na naše poměry je čistý a čitelný. A nebojí se ztráty popularity a říká, co si myslí, i když se to lidem dobře neposlouchá. Ví, že k politice patří lži a sliby. Ale musí se taky aspoň občas splnit.

Jak jste se s ním seznámil?

Máme blízko ke sportu a hráli jsme spolu tenis. Teď mě tedy našel tou značkou lyží, já bych na nich nejel...(smích).

Jste oba podobné typy, ale zdá se, že v míře sociálního citění se lišíte. Klaus je pravicovější.

Jestli říká, že se má každý starat o sebe, tak to taky nemyslí doslova. On jenom říká, že bude nejlepší, když se každý bude umět o sebe postarat. Ale tím nechce říct, že se na ty ostatní,

kteří pracovat nemůžou, vykašleme. Základní je, aby fungovaly fabriky a dávaly lidem práci. A je mi jedno, kdo je vlastní, jen by to neměl být stát, protože ten na to logicky víc kašle. Pamatuju si, co bylo řečí, že prodáváme mladoboleslavskou Škodovku Němcům. Dneska ta firma jede, vyrábí, prodává, zvyšuje platy a škodováci ještě můžou být hrdí na to, co vyrábějí.

S jejich autem jezdí i Hlinka...

Jezdí a je rád, že se za to auto nemusí stydět, protože to je kvalitní auto. Ale samozřejmě Hlinka má ještě taky druhé auto (smích). Chci říci, že bohatstvím vyšší vrstvy by měla bohatnout nižší vrstva. Když to tak nebude, budou problémy.

Ted' si hodně lidí řekne: Tomu Hlinkovi se to mluví, má vystaráno, ale co pro nás udělal?

Vím, že to budou říkat. Je známo, že ve špičkovém sportu se dá hodně vydělat, nevím, jestli to je dobře, nebo špatně. Můžu odpovědět, že špičkovým sportovcem se může stát každý. Ono to není tak jednoduché. Taky se snažím pomoci...

Jak?

Mám babičku, které bude sto let. Už se o sebe sama nepostará, takže teď žije v pečovatelském ústavu. Chodím tam a vidím, že se o ni velmi dobře starají. Ale všiml jsem si, že leží na speciální posteli, kterou ostatní nemají. Tak jsem jim ještě jednu další koupil, aby měli i ostatní.

Před lety jste prohlásil, že babičku do domova nedáte, že by se rozplakala a umřela.

To jsem řekl, to je pravda. Umřel táta, její syn, který se o ni staral. I když ani on to nemohl zvládat se vším všudy. Byla třeba zvyklá se v sobotu koupat. To znamenalo ohřát vodu, nalít ji do takové hliníkové vany. Táta to všechno obstaral, ale pak jednou za babičkou přišel v neděli ráno a našel ji tam pořád v té vaně, už skoro přimrzlou. Prostě z ní nemohla vylézt. Rozhodli jsme se pro domov, nebylo jiné východisko. A pokud jsem mluvil ještě o sponzoringu, tak ještě hraju občas s jedním doktorem mariáš a nechávám ho vyhrát.

Takový nepřímý sponzoring...

Doktorů ano, myslím na budoucnost a nechci slevu zadarmo.

Váš otec byl přesvědčený komunista, hádali jste se o politice hodně?

Táta byl ročník jedenadvacet, prožil si svoje, za války byl totálně nasazený a měl určité jiné názory na život. Ale zase byl natolik demokrat, že mě nikdy násilím nepřesvědčoval. Nevadí, když dva lidé mají dva různé názory. Jde o to, jak ten názor chcete prosazovat. Když jste hlupák, tak toho, kdo s vámi nebude souhlasit, zapíchnete. Mně na totalitní době vadilo, že co řekl Lenin, byla pravda a hotovo.

I ODVETA JE VYJEDNÁVÁNÍ

Vy byste třeba s teroristy z New Yorku nejdřív vyjednával?

S těmi se určitě klasicky vyjednávat nedá. Ale i odvěta je součástí vyjednávání. Udělali něco tak nepředstavitelného! Nedokážu si představit, co jiného by takto změnilo Ameriku. Co by

ji přimělo k tomu, aby se odvracela od cizinců. Američané si říkají: Tak my jsme Talibanu pomáhali ve válce proti Rusům a oni zatím...

To se Američané odvracejí od všech cizinců, třeba i od Evropanů?

Situace pro cizince se tam může změnit, a to včetně Evropanů. Američané tvrdí, že některé teroristické skupiny a buňky mají sídlo ve Francii, v Německu, a co si budeme povídat: běžný občan USA vždycky neví, jestli Afghánistán neleží taky trochu v Evropě.

Asi mají strach z Arabů, ale přece nebudou mít tutéž obavu ze Švédů?

Amerika je demokratická země i v tom, že měří všem stejně a neuznává barvu kůže. Člověk je člověk a cizinec je cizinec. Když se podmínky, například emigrační zákon, zhorší pro Palestince, zhorší se i pro Švédy.

Líbí se vám tenhle přístup, který může být tím, jak je spravedlivý, zároveň pro někoho nespravedlivý?

Já ho uznávám. Protože neumožňuje kličky.

Ivan Hamšík, Jana Kolomazníková